

ZARZĄDZENIE

MINISTRA ŚRODOWISKA ¹⁾

z dnia 29 grudnia 2016 r.

w sprawie zadań ochronnych dla Drawieńskiego Parku Narodowego

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 oraz art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, 1688, i 1936 oraz z 2016 r. poz. 422) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się zadania ochronne dla Drawieńskiego Parku Narodowego na lata 2017–2018.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz wskazanie sposobów eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, stanowiące załącznik nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, stanowiący załącznik nr 2 do zarządzenia;
- 3) opis sposobów czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt, stanowiący załącznik nr 3 do zarządzenia;
- 4) wskazanie obszarów objętych ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową, stanowiące załącznik nr 4 do zarządzenia;
- 5) ustalenie miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych i amatorskiego połowu ryb oraz maksymalnej liczby osób mogących przebywać jednocześnie w tych miejscach, stanowiące załącznik nr 5 do zarządzenia.

---

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. poz. 1267 i 2095).

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MINISTER ŚRODOWISKA

Załączniki do zarządzenia
Ministra Środowiska
z dnia 29 grudnia 2016 r. (poz. 79)

Załącznik nr 1

**IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ
WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ WSKAZANIE SPOSOBÓW
ELIMINACJI LUB OGRANICZANIA TYCH ZAGROŻEŃ I ICH SKUTKÓW**

I. Zagrożenia wewnętrzne istniejące

Lp.	Identyfikacja i ocena ¹⁾ zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Zarastanie lądowych ekosystemów nieleśnych drzewami i krzewami oraz niepożądanymi gatunkami roślin zielnych, powodujące obniżenie różnorodności biologicznej	Systematyczne usuwanie roślin drzewiastych. Wykaszanie roślinności zielnej. Pielęgnacja i poprawa warunków siedliskowych gatunków cennych florystycznie
2	Zanikanie populacji rzadkich, zagrożonych i chronionych zwierząt	1. Tworzenie stref ochrony ostoi. 2. Wykonywanie ekspertyz dotyczących stanu zachowania poszczególnych gatunków. 3. Wdrażanie programów ochrony zagrożonych wyginięciem gatunków zwierząt. 4. Monitoring rzadkich, zagrożonych i chronionych gatunków zwierząt oraz ich siedlisk.
3	Proces antropogenicznej	1. Monitoring stanu czystości wód.

	<p>eutrofizacji ekosystemów wodnych prowadzący do niekorzystnych zmian jakościowych i ilościowych w populacjach ryb drapieżnych</p>	<p>2. Realizacja programów ochrony i odbudowy zasobów ryb. 3. Połowy regulacyjne, kontrolne oraz połów tarlaków/selektów. 4. Zarybienia oraz regulacja zasad amatorskiego połowu ryb. 5. Ochrona tarlisk i zimowisk.</p>
4	<p>1. Zanikanie śladów po obiektach dawnej kultury materialnej i niematerialnej. 2. Zanikanie różnorodności biologicznej na obszarach dawnych osad leśnych.</p>	<p>1. Ekspozowanie śladów dawnej kultury materialnej (dawne cmentarze, osady, obiekty hydrotechniczne), oznakowanie ich za pomocą tablic. 2. Odtwarzanie elementów kultury niematerialnej (dawne nazwy, legendy, tradycja związana z dawnymi zawodami) w publikacjach wydawanych przez DPN²⁾ i podczas zajęć edukacyjnych prowadzonych przez pracowników DPN. 3. Odtwarzanie różnorodności biologicznej na obszarach dawnych osad leśnych, poprzez tworzenie kolekcji starych drzew owocowych i roślin przydomowych, roślin z parku podworskiego oraz drzew i krzewów Puszczy Drawskiej. 4. Pielęgnacja starych, zabytkowych drzew.</p>
5	<p>Nadmierne uszkodzanie odnowień naturalnych oraz upraw leśnych i młodników powodowane przez zwierzęta kopytne – jelenia (<i>Cervus elaphus</i>), sarnę (<i>Capreolus capreolus</i>) i dzika (<i>Sus scrofa</i>)</p>	<p>1. Zabezpieczanie drzewek poprzez: 1) smarowanie środkami zapachowo-smakowymi (repelentami), 2) grodzenie upraw leśnych i młodników, 3) pakułowanie drzewek. 2. Regulacja liczebności (odstrzały redukcyjne) populacji jelenia, sarny i dzika na podstawie danych z inwentaryzacji liczebności populacji i oceny jej stanu (zagęszczenia, wskaźnika śmiertelności, struktury płciowej i wiekowej) oraz analizy uwarunkowań ekologicznych (analiza stopnia</p>

		uszkodzeń szaty roślinnej, relacje drapieżnik-ofiara etc.) potwierdzającej zasadność wykonywania redukcji liczebności populacji danego gatunku.
6	<p>1. Emisja hałasu wywołana ruchem turystycznym na rzece Drawie i w jej sąsiedztwie skutkująca płoszeniem gatunków zwierząt.</p> <p>2. Zaśmiecanie rzeki Drawy i terenów przyległych przez odwiedzających DPN.</p>	<p>1. Czasowe i ilościowe ograniczenie ruchu turystycznego na rzece Drawie w okresie letnim wraz z podejmowaniem działań edukacyjnych na rzecz społeczeństwa (np. tablice edukacyjne, prelekcje w terenie, publikacje).</p> <p>2. Regulacja ruchu turystycznego poprzez wprowadzanie zasad udostępniania turystycznego Parku.</p> <p>3. Sprzątanie terenu DPN.</p>
7	<p>Wydeptywanie pokrywy glebowej wraz z szatą roślinną, uszkodzenie brzegów rzeki Drawy i jezior w wyniku ruchu turystycznego i presji wędkarskiej</p>	<p>1. Wykonywanie i naprawa infrastruktury zabezpieczającej przed wydeptywaniem (kładki, poręcze, schodki, pomosty wędkarskie).</p> <p>2. Utrzymanie szlaków turystycznych, miejsc postoju i biwakowania, przystani wodnych i miejsc rekreacyjnych (oznakowanie szlaków turystycznych zgodnie z instrukcją ich znakowania przez PTTK, konserwacja i naprawa istniejącej infrastruktury, budowa nowej infrastruktury, etc.).</p> <p>3. Montaż tablic edukacyjnych.</p>
8	<p>Degradacja siedlisk w wyniku wprowadzonego w przeszłości niewłaściwego składu gatunkowego zbiorowisk leśnych</p>	<p>Przebudowa drzewostanów, poprzez:</p> <p>1) sadzenie gatunków zgodnych z potencjalnym zbiorowiskiem roślinnym;</p> <p>2) wykonywanie cięć regulujących strukturę przestrzenną, gatunkową i wiekową.</p>
9	<p>Niedostateczna dla stabilnej wielkości populacji (liczebności zapewniającej przetrwanie gatunku)</p>	<p>1. Wyznaczanie stref ochrony ostoi.</p> <p>2. Wywieszanie skrzynek lęgowych.</p> <p>3. Pozostawianie drzew z dziuplami i drzew martwych.</p>

	liczebność niektórych gatunków ptaków	
10	<p>1. Niezadawalający stan populacji ryb łososiowatych (niska liczebność osobników, mało zróżnicowana struktura wiekowa).</p> <p>2. Niewykorzystanie potencjalnych możliwości biotopu i tarlisk przez ryby łososiowate.</p>	<p>1. Zarybianie, ochrona tarlisk, zimowisk, połów tarlaków.</p> <p>2. Ograniczenia w udostępnianiu obszaru DPN do amatorskiego połowu ryb.</p>
11	Negatywny wpływ gatunków obcych i inwazyjnych na rodzime, dziko żyjące populacje zwierząt i roślin	Monitoring i eliminacja obcych i inwazyjnych gatunków zwierząt oraz roślin
12	<p>Zagrożenia dla siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt w sąsiedztwie powalonych drzew na rzece Drawie w wyniku:</p> <p>1) nadmiernej lokalnej koncentracji kajakowego ruchu turystycznego;</p> <p>2) wzmożonego generowania uszkodzeń szaty roślinnej;</p> <p>3) degradacji powierzchni gleb poprzez rozdeptywanie.</p>	<p>1. Częściowe udrażnianie rzeki poprzez usuwanie przeszkód zagrażających bezpieczeństwu odwiedzających DPN (w głównych miejscach koncentracji ruchu turystycznego i przenoszenia kajaków wzdłuż brzegu rzeki) przy jednoczesnym zachowaniu maksymalnej szerokości udroźnienia nieprzekraczającej 2 m.</p> <p>2. Konstruowanie naziemnych, przenośnych zabezpieczeń technicznych (kładek, pomostów itp.) eliminujących nadmierne uszkodzenia szaty roślinnej i gleb.</p>
13	Obecność napowietrznych linii energetycznych stanowiących zagrożenie dla awifauny DPN	Docelowe, sukcesywne zastępowanie napowietrznych linii energetycznych kablem podziemnym

II. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne

Lp.	Identyfikacja i ocena ¹⁾ zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Zagrożenie pożarami	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyorywanie pasów przeciwpożarowych. 2. Usuwanie martwych roślin z pasów przeciwpożarowych. 3. Utrzymanie sprawności punktów czerpania wody. 4. Zapewnienie przejezdności dróg pożarowych. 5. Zabezpieczenie miejsc wyznaczonych na ogniska.
2	Zagrożenie dla drzewostanów w wyniku nadmiernie rozmnażających się owadów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykładanie pułapek feromonowych na owady. 2. Kontrola liczebności owadów oraz ocena stopnia zagrożenia, prognoza przebiegu zjawiska gradacji owadów i ocena ewentualnej skali jej wpływu na ekosystem leśny. 3. Zwalczanie masowego pojawiania się owadów poprzez działania techniczne w przypadku potwierdzenia takiej konieczności na podstawie rozpoznania ekologicznych uwarunkowań gradacji (kontrola liczebności owadów, analiza naturalnego oporu środowiska itp.). 4. Usuwanie drzew zasiedlonych przez owady w przypadku ryzyka gradacji przekraczającej naturalny opór środowiska z pozostawieniem w ekosystemie drzew martwych (posuszu jałowego).

III. Zagrożenia zewnętrzne istniejące

Lp.	Identyfikacja i ocena ¹⁾ zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Dopływ zanieczyszczeń antropogenicznych	Współdziałanie administracji DPN z jednostkami samorządu terytorialnego w celu ochrony wód

	i geogenicznych wnoszonych do DPN przez rzeki i inne cieki zlewni, przepływające przez DPN	powierzchniowych i podziemnych zlewni DPN
2	Nadmierna presja ruchu turystycznego na rzece Drawie	1. Zmiana organizacji spływów kajakowych na rzece Drawie – ekonomiczne, czasowe i ilościowe ograniczanie ruchu turystycznego. 2. Zorganizowanie Centrum Edukacji i Turystyki.
3	Niedrożna przepławka przy Elektrowni Wodnej Kamienna na Drawie zakłócająca (przerywająca) ciągłość ekologiczną rzeki	Przebudowa i zmiana uwarunkowań technicznych przepławki w celu zapewnienia wymagań ekologicznych
4	Zanikanie śladów po obiektach dawnej kultury materialnej i niematerialnej	1. Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i nadleśnictwami w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego regionu. 2. Działalność edukacyjna, w tym organizacja warsztatów i seminariów.
5	Rozbieżność pomiędzy oczekiwaniami turystów w zakresie udostępniania obszaru DPN a celami z zakresu ochrony przyrody, w szczególności: 1) brak akceptacji dla obowiązujących na obszarze DPN zakazów; 2) niedostateczna wiedza o walorach przyrodniczych i kulturowych DPN oraz prowadzonych działaniach ochronnych .	1. Szerokie udostępnianie informacji na temat wartości przyrodniczo - kulturowych DPN i regionu Puszczy Drawskiej oraz potrzeb jego ochrony. 2. Prowadzenie działalności edukacyjnej i wydawniczej. 3. Montaż na terenie DPN tablic edukacyjnych . 4. Współpraca z ekspertami w dziedzinie ochrony przyrody na rzecz edukacji społeczności lokalnych oraz wprowadzania zabezpieczeń przed antropopresją.

6	Postępujące w czasie zanikanie regionalnych cech zabudowy jako elementów dziedzictwa kulturowego	Formułowanie właściwych zapisów w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin, propagujących zanikające regionalne cechy zabudowy i kultury materialnej
---	--	---

IV. Zagrożenia zewnętrzne potencjalne

Lp.	Identyfikacja i ocena ¹⁾ zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	1. Eutrofizacja pochodzenia antropogenicznego wód rzeki Drawy. 2. Skazenie gleb na skutek nawożenia gnojowicą pól położonych w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Drawy przez Fermę Tuczu Trzody Chlewnej w Chomętowie	1. Monitoring jakości gleb i wód. 2. Działania zmierzające do ograniczenia negatywnego wpływu funkcjonowania fermy na ekosystemy DPN, w tym informowanie właściwych organów administracyjnych o przekroczeniach substancji biogennej w wodzie i glebie.
2	Negatywny wpływ gatunków obcych na rodzime, dzikie populacje zwierząt i roślin	Monitoring i eliminacja obcych gatunków roślin i zwierząt

1) Ocena zagrożeń wyraża się w uszeregowaniu zagrożeń od najistotniejszego.

2) DPN - Drawieński Park Narodowy.

**OPIS SPOSOBÓW OCHRONY CZYNNEJ EKOSYSTEMÓW, Z PODANIEM
RODZAJU, ROZMIARU I LOKALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ**

I. Sposoby ochrony czynnej na obszarach objętych ochroną ścisłą

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Utrzymanie pasów przeciwpożarowych typu B	2 km	Oddział - 143 j
2	1. Utrzymanie punktów czerpania wody dla celów przeciwpożarowych. 2. Naprawa i konserwacja pomostów przy punktach czerpania wody. 3. Odnawianie oznakowań dojazdów pożarowych. 4. Utrzymanie przejezdności placów manewrowych, mijanek i dróg pożarowych do punktów czerpania wody.	6 punktów	Obwody ochronne - Pustelnia, Knieja, Ostrowiec, Kamienna
3	Kontrolne poszukiwanie owadów w ściółce na powierzchniach próbnych w obrębie stałych partii kontrolnych	8 kontroli na 4 partiach	Obwody ochronne – Pustelnia, Knieja
4	1. Ocena stanu ochrony leśnych siedlisk przyrodniczych. 2. Monitorowanie stanu leśnych siedlisk przyrodniczych oraz występowania i liczebności przedstawicieli gatunków flory,	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

	fauny i grzybów, w tym gatunków inwazyjnych.		
--	--	--	--

B. W ekosystemach nieleśnych lądowych

Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1. Ocena stanu ochrony nieleśnych siedlisk przyrodniczych. 2. Monitorowanie stanu nieleśnych siedlisk przyrodniczych oraz występowania i liczebności przedstawicieli gatunków flory, fauny i grzybów, w tym gatunków inwazyjnych.	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

C. W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Pozyskanie ichtiofauny, bezkręgowców wodnych oraz roślin (w tym gatunków chronionych) do kolekcji „Wody DPN ²⁾ ”	Według potrzeb	Obwód ochronny Szuwary
2	1. Ocena stanu ochrony wodnych siedlisk przyrodniczych. 2. Monitorowanie stanu wodnych siedlisk przyrodniczych oraz występowania i liczebności przedstawicieli gatunków flory, fauny i grzybów, w tym gatunków inwazyjnych	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

D. Inne

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Utrzymanie infrastruktury technicznej dróg	Według potrzeb	Drogi lokalne i oddziałowe na terenie

			obwodów ochronnych - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna
2	<p>1. Utrzymanie ścieżek dydaktycznych i szlaków turystycznych – naprawa, konserwacja i budowa infrastruktury edukacyjnej i turystycznej.</p> <p>2. Wykaszenie roślinności.</p> <p>3. Utrzymanie drożności ścieżek dydaktycznych i szlaków turystycznych poprzez usuwanie drzew lub ich części, z pozostawieniem drewna w ekosystemie.</p>	<p>9 szlaków pieszych,</p> <p>3 szlaki rowerowe,</p> <p>1 szlak konny,</p> <p>4 ścieżki dydaktyczne</p>	Odcinki ścieżek dydaktycznych i szlaków turystycznych w obszarze ochrony ścisłej
3	Naprawa, konserwacja i budowa tablic dydaktycznych poza ścieżkami dydaktycznymi i szlakami turystycznymi	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
4	<p>Utrzymanie miejsca odbioru kajaków, poprzez:</p> <p>1) naprawę, konserwację i budowę infrastruktury technicznej;</p> <p>2) wykaszanie roślinności;</p> <p>3) usuwanie drzew lub ich części z pozostawieniem drewna w ekosystemie.</p>	1 obiekt	Oddział 369j

5	Utrzymanie miejsca postoju pojazdów, poprzez: 1) naprawę, konserwację i budowę infrastruktury technicznej; 2) wykaszanie roślinności; 3) usuwanie drzew lub ich części z pozostawieniem drewna w ekosystemie.	1 obiekt	Oddział 84a
6	Utrzymanie limnigrafów oraz łat wodowskazowych w celu wykonywania pomiarów poziomu wód powierzchniowych	16 sztuk	Obszar ochrony ścisłej
7	Odtworzenie i uczytelnienie pomnika - obelisku upamiętniającego ofiary I wojny światowej	1 obiekt	Oddział 122c
8	Pozyskanie zrazów drzew owocowych do szczepienia i do zabiegów in vitro	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
9	Utrzymanie i obsługa rejestratorów ruchu na szlakach turystycznych	4 sztuki	Obszar ochrony ścisłej

II. Sposoby ochrony czynnej na obszarach objętych ochroną czynną

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	1. Ocena stanu ochrony leśnych siedlisk przyrodniczych. 2. Monitorowanie stanu leśnych siedlisk przyrodniczych oraz występowania i liczebności	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

	przedstawicieli gatunków flory, fauny i grzybów, w tym gatunków inwazyjnych.		
2	1. Monitoring czynników biotycznych występujących w ekosystemach leśnych. 2. Wykładanie pułapek zapachowych (feromonowych) na brudnicę mniszkę (<i>Lymantria monacha</i>).	Według potrzeb 50 sztuk pułapek	Drzewostany sosnowe na terenie obwodów ochronnych - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna
3	Kontrola rozwoju owadów w celu określenia skali potencjalnych zagrożeń dla drzewostanów	Według potrzeb	Obwody ochronne - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna
4	Kontrolne poszukiwanie owadów w ściółce na powierzchniach próbnych w obrębie stałych partii kontrolnych	174 kontrole na 87 partiach	
5	Ograniczanie rozwoju owadów, które mogą potencjalnie powodować grupowe i powierzchniowe wydzielanie się posuszu, poprzez wycinanie zasiedlonych przez owady drzew – w przypadku potwierdzenia takiej konieczności na podstawie rozpoznania ekologicznych uwarunkowań gradacji (kontrola liczebności owadów, analiza naturalnego oporu środowiska itp.). Zabieg dotyczyć będzie następujących gatunków owadów: 1) cetyniec większy (<i>Tomicus</i>	Według potrzeb	

	<p><i>piniperda</i>);</p> <p>2) cetyniec mniejszy (<i>T. minor</i>);</p> <p>3) kornik sześćozębny (<i>Ips sexdentatus</i>);</p> <p>4) kornik ostrozębny (<i>I. acuminatus</i>);</p> <p>5) smolik drągowinowiec (<i>Pissodes piniphilus</i>);</p> <p>6) smolik sosnowiec (<i>P. pini</i>);</p> <p>7) rytownik dwuzębny (<i>Pityogenes bidentatus</i>);</p> <p>8) przypłaszczek granatek (<i>Phaenops cyanea</i>).</p>		
6	<p>Budowa nowych ogrodzeń z siatki w celu ochrony młodego pokolenia lasu przed zniszczeniem przez zwierzęta kopytne – jelenia (<i>Cervus elaphus</i>), sarnę (<i>Capreolus capreolus</i>) i dziką (<i>Sus scrofa</i>)</p>	11600 m	<p>Oddziały - 18c, d, f, 19d, h, 22g, h, i, 35b, 66a, 67d, 91c, 97f, 124f, 128c, 202c, 324g, 331a, b, c, 376c, 379c</p>
7	<p>Naprawa istniejących ogrodzeń z siatki w celu ochrony młodego pokolenia lasu przed zniszczeniem przez zwierzęta kopytne – jelenia (<i>Cervus elaphus</i>), sarnę (<i>Capreolus capreolus</i>) i dziką (<i>Sus scrofa</i>)</p>	Według potrzeb	<p>Obwody ochronne - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna</p>
8	<p>Demontaż starych ogrodzeń z siatki</p>		<p>Oddziały - 9a, 12c, 14d, 20i, 46h, 53d, f, k, 62b, 66a, 66b, 70f, 72c, 78f, h, 79i, 82b, i, 85c, 90c, d, 91a, 92o, 93c, 97f, 102c, 107b, 117f, 124f, 128c,</p>

			134h, 156c, 201g, 202c, 304i, 376c
9	Ochrona upraw leśnych, poprzez pakulowanie drzewek w celu ochrony przed zgryzaniem przez jeleniowate (<i>Cervidae</i>) – jelenia (<i>Cervus elaphus</i>) i sarnę (<i>Capreolus capreolus</i>)	6,10 ha	Oddział 66b
10	Zabezpieczanie upraw leśnych środkami zapachowymi (repelentami) przed jeleniowatymi	123,17 ha	Oddziały - 134b, 155b, 157c, d, 168a, 169a, d, 177g, 179b, c, g, 202f, 203d, 289a, b, j
11	Regulacja liczebności (odstrzał redukcyjny) populacji zwierząt kopytnych – jelenia (<i>Cervus elaphus</i>), sarny (<i>Capreolus capreolus</i>) i dzika (<i>Sus scrofa</i>), ze względu na szkody powodowane w ekosystemach leśnych, zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2015 r. poz. 2168, z późn. zm.)	jeleń (<i>Cervus elaphus</i>) - 60 sztuk, sarna (<i>Capreolus capreolus</i>) - 10 sztuk, dzik (<i>Sus scrofa</i>) - 108 sztuk	Obwody ochronne - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna
12	Likwidowanie skutków nagłych zjawisk atmosferycznych (usuwanie wiatrołomów, wywrotów, śniegołomów, itp.) w przypadku zdarzeń o charakterze wielkopowierzchniowym wraz z pozostawieniem części drzew do naturalnego rozkładu	Według potrzeb	Obwody ochronne - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna

13	Pielęgnowanie upraw leśnych, poprzez usuwanie drzew chorych i uszkodzonych, regulację zagęszczenia i składu gatunkowego (zabieg o charakterze czyszczeń wczesnych)	1,75 ha	Oddziały – 53d, 91g
14	Pielęgnowanie młodników, poprzez usuwanie drzew chorych, uszkodzonych, regulację zagęszczenia (zabieg o charakterze czyszczeń późnych)	49,16 ha	Oddziały - 66h, 69o, 70f, 71b, 72c, i, 74d, 78f, h, 82b, i, 83i, 90c, d, 92o, 97b, f, 99h, 102c, 104c, 156c, 202c, 302g, 317c, 367f, 368g, 381c, 390f
15	Regulacja składu gatunkowego, zagęszczenia drzew oraz stabilizacja drzewostanu, poprzez wykonanie cięć pielęgnacyjnych (zabieg o charakterze trzebieży w młodszych klasach wieku)	159,99 ha	Oddziały - 18f, 34b, d, 66a, 67g, 71a, 74c, i, 83h, 88a, 89f, 90f, 91a, c, 95c, 99g, 156b, 157c, 160d, g, 168a, 169a, 171f, 176a, b, 177a, c, 201c, d, g, 202b, c, d, 225b, 226a, 241d, 266j, k, p, 268f, 308k, l, 321f, 323b, 324g, 331a, 368b, 381c, 382a, 390c
16	Regulacja składu gatunkowego oraz zagęszczenia drzew w drzewostanach, poprzez wykonanie cięć pielęgnacyjnych z pozostawieniem w drzewostanie drzew obumarłych, drzew z dziuplami i zamierających zwiększających zasoby martwego drewna w ekosystemie oraz drzew dogodnych do potencjalnego	266,75 ha	Oddziały – 8f, 9c, 16a, f, g, 18c, d, 19d, h, i, 20h, 22g, h, i, 35b, 51c, 67d, f, 71f, 74f, 91d, 95b, 155b, 160c, 166a, 171g, j, 176c, 192b, c, d, g, 194a, b, c, d, 195a, b, c, 225g, i, 229h, 239a, 269i, 299d, 310j, 311f, 318n,

	powstawania dziupli (zabieg o charakterze trzebieży w starszych klasach wieku)		324f, 325c, d, 326a, 328g, 348g, 357b, c d, h, 331b,c, d, 367d, 378h, i, j, k, 381a, d,
17	Sadzenie gatunków liściastych w podsadzeniach i odnowieniach - poprawki	Według potrzeb	Obwody ochronne - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna
18	Pielęgnacja upraw, poprzez wykaszanie roślinności zielnej i krzewów oraz poprzez motyczenie	14,76 ha	Oddziały – 51d, 108j, 124f, 128c, 227c, 324d, g, 325a, 379c
19	Usuwanie czeremchy amerykańskiej	3,56 ha	Oddziały – 24m, 34d, 402j
20	Uprzątnięcie powierzchni po zabiegu cięć pielęgnacyjnych	28,73 ha	Oddziały – 18c, d, f, 19d, h, 22g, h, i, 35b, 66a, 67d, 91c, 225i, 269i, 298f, 324g, 331b, c, 379c
21	Przygotowanie gleby do sadzenia – wyoranie bruzd lub darcie talerzy	23,93 ha	Oddziały - 18c, d, f, 19d, h, 22g, h, i, 35b, 66a, 67d, 91c, 192g, 269i, 298f, 324g, 331a, b, c, 379c
22	Sadzenie gatunków właściwych dla potencjalnego zbiorowiska roślinnego	21,36 ha	Oddziały - 18c, d, f, 22g, h, i, 66a, 67d, 192g, 269i, 298f, 324g, 331a, b, c, 379c
23	1. Utrzymanie pasów przeciwpożarowych typu A. 2. Utrzymanie pasów przeciwpożarowych typu B.	32,76 ha 44,82 km	Obwody ochronne - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna
24	1. Utrzymanie punktów czerpania	8 punktów	Obwody ochronne - Sitno,

	<p>wody dla celów przeciwpożarowych.</p> <p>2. Naprawa i konserwacja pomostów na punktach czerpania wody.</p> <p>3. Odnawianie oznakowań dojazdów pożarowych.</p> <p>4. Utrzymanie przejezdności placów manewrowych, mijanek i dróg pożarowych do punktów czerpania wody.</p>		<p>Pustelnia, Dębina, Ostrowiec, Kamienna</p>
--	---	--	---

B. W ekosystemach nieleśnych lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	<p>1. Ręczne lub mechaniczne wykaszanie roślinności, wraz z uprzętnięciem pokosu, wycinanie pojedynczych drzew i krzewów.</p> <p>2. Określenie sposobu wykonania zabiegów na podstawie ekspertyz uwzględniających uwarunkowania przyrodnicze.</p>	335,35 ha	<p>Oddziały – 12d, l, 13b, c, 19a, b, 20a, 21b, 30g, 31a, i, 40i, 49f, k, 51f, 52d, 53h, 56b, c, 78c, 99j, 103g, h, 110c, 121dx, 126f, 127a, 137Af, 141Aa, 142Ac, 143g, i, 145b, 150i, 200g, 213h, k, 219k, 226h, 228k, 230f, 232d, 310 l, 312k, p, 318d, f, g, l, 353f, 360d, 369f, 385n, 386k, p, 387f, 392b, 393o, p, t, w, 394c, f, h, k, 397g, 398l, n, o 401c, 402m, n, 403b, c, k, 404g, l, m</p>
2	Regulacja liczebności (odstrzał	jeleń (<i>Cervus</i>	Obwody ochronne -

	redukcyjny) populacji zwierząt kopytnych – jelenia (<i>Cervus elaphus</i>) i dzika (<i>Sus scrofa</i>), ze względu na szkody powodowane w ekosystemach nieleśnych, zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2015 r. poz. 2168, z późn. zm.)	<i>elaphus</i>) - 40 sztuk, dzik (<i>Sus scrofa</i>) - 72 sztuki	Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna
3	Uprawa roli, łąk i pastwisk na podstawie umów zawartych z dzierżawcami	276,59 ha	Oddziały - 110Ao, p, r, t, w, 112b, 114a, c 118c, 120a, b, c, 121a, k, p, o, 125b, c, f, g, h, i, 126b, 142a, 148d, 149r, 154h, 163a, b, c, d, f, 219j, dz. ew. 459/2
4	1. Ocena stanu ochrony nieleśnych siedlisk przyrodniczych. 2. Monitorowanie stanu nieleśnych siedlisk przyrodniczych oraz występowania i liczebności przedstawicieli gatunków flory, fauny i grzybów, w tym gatunków inwazyjnych.	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

C. W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Zarybienie smoltami łososia (<i>Salmo salar</i>)	Ilość sztuk według zaleceń zespołu do	Rzeka Drawa
2	Zarybienie narybkiem łososia (<i>Salmo salar</i>)	spraw zarybiania przy ministrze właściwym do spraw	Rzeka Płociczna

		rybołówstwa	
3	Zarybienie narybkiem pstrąga potokowego (<i>Salmo trutta m. fario</i>)	130 000 sztuk	Rzeki Drawa i Płociczna
4	Zarybienie narybkiem certy (<i>Vimba vimba</i>) (forma stacjonarna)	40 000 sztuk	Jezioro Ostrowieckie
5	Połów tarlaków certy (<i>Vimba vimba</i>) lub materiału rozrodczego od nich (ikra i mlecz)	Do 30 sztuk	
6	Połów tarlaków/selektów pstrąga potokowego (<i>Salmo trutta m. fario</i>) w celu uzupełnienia stada tarłowego	Do 50 sztuk	
7	Połów tarlaków/selektów brzany (<i>Barbus barbus</i>) w celu uzupełnienia stada tarłowego	Do 20 sztuk	Rzeki Drawa i Płociczna
8	Zarybienie narybkiem lipienia (<i>Thymallus thymallus</i>)	30 000 sztuk	
9	Połów tarlaków/selektów lipienia (<i>Thymallus thymallus</i>) w celu stworzenia stada tarłowego	Do 40 sztuk	
10	Zarybienie narybkiem brzany (<i>Barbus barbus</i>)	8 000 sztuk	
11	Zarybienie jesiotrem ostronosym (<i>Acipenser oxyrinchus</i>)	Stadium i ilość sztuk według zaleceń zespołu do spraw zarybiania przy ministrze właściwym do spraw rybołówstwa	Rzeka Drawa

12	Zarybienie podchowanim narybkiem węgorza europejskiego (<i>Anguilla anguilla</i>)	Zgodnie z i w ramach Planu gospodarowania zasobami węgorza w Polsce - w ilości łącznej 7 000 szt.	Jeziora: Sitno, Jamno, Płociczno, Ostrowieckie
13	Połowry regulacyjne ryb karpiowatych wraz z towarzyszącym im przyłowem ryb drapieżnych: karpiowatych (<i>Cyprinidae</i>), węgorza europejskiego (<i>Anguilla anguilla</i>) (przyłów), okonia (<i>Perca fluviatilis</i>) (przyłów), szczupaka (<i>Esox lucius</i>) (przyłów)	W ilości łącznej do 14 000 kg - karpiowatych, do 50 kg -węgorza europejskiego, do 650 kg - okonia, do 260 kg szczupaka	Jeziora Ostrowieckie i Sitno
14	1. Ocena stanu ochrony wodnych siedlisk przyrodniczych. 2. Monitorowanie wodnych siedlisk przyrodniczych oraz występowania i liczebności przedstawicieli poszczególnych gatunków flory, fauny i grzybów, w tym gatunków inwazyjnych.	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
15	Pozyskanie ichtiofauny, bezkręgowców wodnych oraz roślin (w tym gatunków chronionych) do kolekcji „Wody DPN”	Według potrzeb	Obwód ochronny Szuwary
16	Przebudowa przepławki na stopniu wodnym przy Elektrowni	1 obiekt	EW Kamienna, stopień wodny w km. 31+075

	Wodnej Kamienna		rzeki (dz. nr 675 obr. geodezyjny Stare Osieczno, gm. Dobiegniew)
--	-----------------	--	---

D. Inne

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	<p>1. Utrzymanie i naprawa infrastruktury technicznej.</p> <p>2. Budowa nowej infrastruktury technicznej.</p> <p>3. Naprawa i konserwacja pomostów.</p> <p>4. Utrzymanie przejezdności dróg.</p> <p>5. Usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu ruchu kołowego i pieszego.</p>	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
2	<p>Wyeksponowanie miejsc historycznych, poprzez:</p> <p>1) wykaszanie roślinności;</p> <p>2) usunięcie pojedynczych drzew i krzewów;</p> <p>3) konserwację starych drzew.</p>	10 obiektów	Oddziały - 16 i, 17f, 52g, 123c, d, f, g, h, i, z, 128j, 292i, 303g, 312g, 318b, d, f, g, j, l, 394a
3	Adaptacja DPN podworskiego w Barnimiu do celów edukacyjnych	1 obiekt	Oddziały - 123c, d, f, g, h, i, z,
4	<p>Pielęgnacja sadów poprzez:</p> <p>1) wykaszanie roślinności;</p> <p>2) usunięcie pojedynczych drzew i krzewów;</p> <p>3) pielenie;</p>	Według potrzeb	Oddziały – 112b, 137Aa,

	4) odsłanianie starych drzew owocowych.		
5	Pozyskanie zrazów drzew owocowych do szczepienia i zabiegów in vitro	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
6	Utrzymanie bazy sprzętu przeciwpożarowego dla celów gaśniczych	1 obiekt	Oddział 78m
7	Rozbiórka uszkodzonych urządzeń obserwacyjnych	Według potrzeb	Obwody ochronne - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna
8	1. Utrzymanie piezometrów w celu wykonywania pomiarów poziomu wód podziemnych. 2. Rozbudowa sieci piezometrów.	18 sztuk Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
9	Utrzymanie limnigrafów oraz łąk wodowskazowych w celu wykonywania pomiarów poziomu wód powierzchniowych	33 sztuki	Obszar ochrony czynnej
10	Utrzymanie i obsługa czujników rejestratorów ruchu turystycznego na szlakach turystycznych oraz na rzece Drawie	17 sztuk	Obszar ochrony czynnej

11	Utrzymanie miejsc biwakowania, poprzez: 1) naprawę, konserwację i budowę infrastruktury turystycznej; 2) wykaszanie roślinności; 3) usuwanie drzew lub ich części; 4) sadzenie roślinności.	3 obiekty	Oddziały - 132d, 144p, 327g, 329a
12	Utrzymanie miejsc postoju pojazdów, poprzez: 1) naprawę, konserwację i budowę infrastruktury turystycznej; 2) wykaszanie roślinności; 3) usuwanie drzew lub ich części.	4 obiekty	Oddziały - 15g, 42g, 318g, 355d
13	Utrzymanie miejsca postoju dla kajakarzy, poprzez: 1) naprawę, konserwację i budowę infrastruktury turystycznej; 2) wykaszanie roślinności; 3) usuwanie drzew lub ich części.	1 obiekt	Oddział 142k
14	Utrzymanie miejsca odbioru kajaków, poprzez: 1) naprawę, konserwację i budowę infrastruktury turystycznej; 2) wykaszanie roślinności; 3) usuwanie drzew lub ich części.	1 obiekt	Oddział 146o

15	<p>1. Utrzymanie ścieżek dydaktycznych i szlaków turystycznych.</p> <p>2. Naprawa, konserwacja i budowa infrastruktury turystycznej i edukacyjnej.</p> <p>3. Wykaszenie roślinności.</p> <p>4. Utrzymanie drożności ścieżek dydaktycznych i szlaków turystycznych, poprzez usuwanie zbędnych drzew lub ich fragmentów z częściowym zagospodarowaniem biomasy.</p>	<p>10 szlaków pieszych</p> <p>3 szlaki rowerowe</p> <p>2 szlaki konne</p> <p>5 ścieżek dydaktycznych</p>	<p>Odcinki ścieżek dydaktycznych i szlaków turystycznych na obszarze ochrony czynnej</p>
16	<p>Naprawa, konserwacja i budowa tablic dydaktycznych poza ścieżkami dydaktycznymi i szlakami turystycznymi</p>	<p>Według potrzeb</p>	<p>Obwody ochronne - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna</p>
17	<p>Częściowe udrażnianie rzeki poprzez usuwanie niektórych przeszkód w postaci powalonych drzew na rzece Drawie w głównych miejscach koncentracji ruchu turystycznego i przenoszenia kajaków wzdłuż brzegu - zabieg wykonywany z pozostawieniem rumoszu drzewnego w korycie rzeki</p>	<p>Według potrzeb</p>	<p>Rzeka Drawa w granicach DPN</p>

III. Na obszarach objętych ochroną krajobrazową

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	1. Ocena stanu ochrony leśnych	Według potrzeb	Obszar ochrony

	<p>siedlisk przyrodniczych.</p> <p>2. Monitorowanie stanu leśnych siedlisk przyrodniczych oraz występowania i liczebności przedstawicieli poszczególnych gatunków flory, fauny i grzybów, w tym gatunków inwazyjnych.</p>		krajobrazowej
2	<p>1. Utrzymanie punktów czerpania wody dla celów przeciwpożarowych.</p> <p>2. Naprawa i konserwacja pomostów na punktach czerpania wody.</p> <p>3. Odnawianie oznakowań dojazdów pożarowych.</p> <p>4. Utrzymanie przejezdności placów manewrowych, mijanek i dróg pożarowych do punktów czerpania wody.</p>	3 punkty	Obwód ochronny Knieja

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	<p>Uprawa roli, łąk i pastwisk zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki rolnej</p>	0,22 ha	Oddział 163a
2	<p>1. Ocena stanu ochrony nieleśnych siedlisk przyrodniczych.</p> <p>2. Monitorowanie stanu nieleśnych siedlisk przyrodniczych oraz występowania i liczebności przedstawicieli poszczególnych gatunków flory, fauny i grzybów,</p>	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

	w tym gatunków inwazyjnych.		
--	-----------------------------	--	--

C. Inne

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Wyeksponowanie miejsc historycznych, poprzez: 1) wykaszanie roślinności zielnej; 2) usunięcie pojedynczych drzew lub krzewów; 3) konserwację starych drzew; 4) sadzenie roślin ogrodowych nawiązujących do lokalnej tradycji ogrodniczej.	1 obiekt	Oddziały - 318h, i, m
2	Utrzymanie miejsca postoju pojazdów, poprzez: 1) naprawę, konserwację i budowę infrastruktury turystycznej; 2) wykaszanie roślinności; 3) usuwanie drzew lub ich części.	1 obiekt	Oddział 87l
3	Utrzymanie miejsc biwakowania, poprzez: 1) naprawę, konserwację i budowę infrastruktury turystycznej; 2) wykaszanie roślinności; 3) usuwanie drzew lub ich części; 4) sadzenie roślinności.	4 obiekty	Oddziały - 112d, f, 144r, 213g, 242g, 393l

4	<p>1. Utrzymanie ścieżek dydaktycznych i szlaków turystycznych.</p> <p>2. Naprawa, konserwacja i budowa infrastruktury turystycznej i edukacyjnej.</p> <p>3. Wykaszenie roślinności.</p> <p>4. Utrzymanie drożności ścieżek dydaktycznych i szlaków turystycznych, poprzez usuwanie zbędnych drzew lub ich fragmentów z częściowym zagospodarowaniem biomasy.</p>	<p>10 szlaków pieszych,</p> <p>3 szlaki rowerowe,</p> <p>2 szlaki konne,</p> <p>5 ścieżek dydaktycznych</p>	<p>Ścieżki dydaktyczne i szlaki turystyczne na odcinkach obszarów ochrony krajobrazowej</p>
5	<p>Naprawa, konserwacja i budowa tablic dydaktycznych poza ścieżkami dydaktycznymi i szlakami turystycznymi</p>	<p>Według potrzeb</p>	<p>Obwody ochronne - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna</p>
6	<p>Utrzymanie miejsca postoju dla kajakarzy, poprzez:</p> <p>1) naprawę, konserwację i budowę infrastruktury turystycznej;</p> <p>2) wykaszanie roślinności;</p> <p>3) usuwanie drzew lub ich części.</p>	<p>1 obiekt</p>	<p>Oddział 122a</p>
7	<p>Utrzymanie miejsca odbioru kajaków, poprzez:</p> <p>1) naprawę, konserwację i budowę infrastruktury turystycznej;</p> <p>2) wykaszanie roślinności;</p> <p>3) usuwanie drzew lub ich części.</p>	<p>1 obiekt</p>	<p>Oddział 144y</p>
8	<p>Utworzenie miejsca postoju</p>	<p>1 obiekt</p>	<p>Obwód ochronny Knieja -</p>

	pojazdów		Oddział 144a
9	1. Utrzymanie i naprawa infrastruktury technicznej. 2. Budowa nowej infrastruktury technicznej. 3. Naprawa i konserwacja pomostów. 4. Utrzymanie przejezdności dróg. 5. Usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu ruchu kołowego i pieszego.	Według potrzeb	Obwody ochronne - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna, Szuwary
10	Utrzymanie terenu przy budynkach DPN – wykaszanie, wycinanie, przycinanie, sadzenie roślinności	Według potrzeb	Obwody ochronne - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna
11	Utrzymanie baz sprzętu przeciwpożarowego dla celów gaśniczych	5 obiektów	Siedziba Dyrekcji DPN Siedziby obwodów ochronnych Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna
12	Pozyskanie zrazów drzew owocowych do szczepienia i zabiegów in vitro	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

- 1) Podział na oddziały oznaczone liczbą i pododdziały oznaczone małą literą podano zgodnie z mapą ewidencyjną Drawieńskiego Parku Narodowego, sporządzoną przez TAXUS S.I., skala 1:10 000, według stanu na dzień 01.01.2012. Mapa znajduje się w siedzibie Dyrekcji Drawieńskiego Parku Narodowego w miejscowości Drawno.
- 2) DPN - Drawieński Park Narodowy.

OPIS SPOSOBÓW CZYNNEJ OCHRONY GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT

I. Ochrona czynna gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Gatunki roślin z rodziny Storzyczkowate (<i>Orchidaceae</i>)	Wykaszenie łąk storczykowych	1. Ręczne lub mechaniczne wykaszanie łąk po wydaniu nasion przez storczyki. 2. Usunięcie biomasy stosownie do zaleceń ekspertyz oraz w dostosowaniu do warunków przyrodniczych.
2	Lipiennik Loesela (<i>Liparis loeseli</i>)	Ochrona stanowiska, poprzez monitoring stanu populacji oraz siedliska występowania gatunku.	1. Rejestracja poziomu wody gruntowej za pomocą rejestrującego czujnika automatycznego. 2. Monitoring stanu populacji oraz siedliska występowania gatunku.
3	Gatunki roślin z rodzaju Włosienicznik (<i>Batrachium sp.</i>)	Ochrona stanowiska włosieniczników o właściwym stanie ochrony poprzez: 1) wykonanie bariery przeciwoerozyjnej; 2) kształtowanie koryta rzeki Drawy; 3) kształtowanie koryta	1. Wykonanie bariery przeciwoerozyjnej wzdłuż jezdni drogi powiatowej 1367F od strony odwodnej nasypu przepustu na rzece Suchej. 2. Wykonanie pojedynczej sekwencji bystrze-płoso w korycie rzeki Drawy.

		<p>rzeki Suchej.</p> <p>W ramach zadania zostanie wykonany szczegółowy projekt techniczny. Zadanie realizowane jest w ramach projektu LIFE13 NAT/PL/000009 LIFEDrawaPL: „Czynna ochrona siedlisk włośniczników i udrożnienie korytarza ekologicznego zlewni rzeki Drawy w Polsce”.</p>	<p>3. Wykonanie rampy dennej na ujściowym odcinku koryta rzeki Suchej.</p>
4	Gatunki roślin występujące na obszarze DPN ¹⁾	Utrzymanie zbiorów zielnikowych DPN	Zbiór roślin, suszenie, przechowywanie, techniczne zabezpieczanie zbioru zielnikowego DPN
5	Dawniej uprawiane na terenie Puszczy Drawskiej odmiany drzew owocowych, rośliny z parków podworskich i rośliny z terenów starych osad	Odtwarzanie różnorodności biologicznej dawnych osad leśnych, parków podworskich i sadów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pozyskiwanie zrazów z drzew owocowych. 2. Wykaszanie sadów i usuwanie nalotów drzew i krzewów. 3. Zabiegi in vitro mające na celu rozmnożenie dawniej uprawianych odmian drzew owocowych. 4. Konserwacja starych drzew w alejach. 5. Wzbogacenie w nowe gatunki kolekcji roślin

			ogrodowych nawiązujących do lokalnej tradycji ogrodniczej.
--	--	--	--

II. Ochrona czynna gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Gatunki ptaków z następujących rodzin: 1) Sikory (<i>Paridae</i>); 2) Kowaliki (<i>Sittidae</i>); 3) Pełzacze (<i>Certhidae</i>); 4) Dzięcioły (<i>Picidae</i>); 5) Drozdy (<i>Turdidae</i>); 6) Muchołówki (<i>Muscicapidae</i>); 7) Szpaki (<i>Sturnidae</i>); 8) Dudki (<i>Upupidae</i>); 9) Krukowate (<i>Corvidae</i>).	1. Uzupełnienie bazy pokarmowej (nasiona roślin). 2. Monitoring skuteczności zasiedlenia i utrzymanie skrzynek lęgowych w ilości do 3 000 sztuk rocznie.	1. Wykładanie karmy dla ptaków. 2. Wykonanie inwentaryzacji skrzynek lęgowych pod kątem ich zasiedlenia. 3. Oczyszczanie i naprawy uszkodzonych skrzynek lęgowych i ponowne ich zawieszenie.
2	Kurowate (<i>Phasianidae</i>): 1) Kuropatwa (<i>Perdix perdix</i>); 2) Przepiórka (<i>Coturnix coturnix</i>).	1. Uzupełnianie bazy pokarmowej (nasiona roślin). 2. Udostępnianie miejsc żerowania na oziminach (grunty rolne DPN).	1. Wykładanie karmy dla ptaków. 2. Kruszenie warstwy lodu na oziminach w okresie zimowym. 3. Wystawianie budek ochronnych.
3	Gatunki ptaków z następujących rodzin: 1) Perkozy (<i>Podicipedidae</i>); 2) Czaplowate (<i>Ardeidae</i>); 3) Kaczkowate (<i>Anatidae</i>); 4) Chruścielowate (<i>Rallidae</i>);	1. Zabezpieczenie drzew z dziupłami i skrzynek lęgowych przed drapieżnictwem 2. Kontrola zasiedlenia, czyszczenie, bieżąca	1. Montowanie pod dziupłami i skrzynkami lęgowymi kołnierzy ochronnych. 2. Prowadzenie monitoringu i inwentaryzacji zwierząt

	<p>5) Bekasowate (<i>Scolopacidae</i>); 6) Siewkowate (<i>Charadriidae</i>); 7) Rybitwy (<i>Sternidae</i>); 8) Mewy (<i>Laridae</i>).</p>	<p>naprawa, uzupełnianie w ilości do 200 sztuk skrzynek lęgowych rocznie. 3. Ograniczanie liczebności obcych gatunków zwierząt wywierających negatywny wpływ na populacje rodzime. 4. Kontrola presji drapieżników żerujących przy brzegach jezior i rzek.</p>	<p>obcego pochodzenia. 3. Wykonywanie odstrzału redukcyjnego jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>), szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>) i norki amerykańskiej (<i>Neovision vison</i>). 4. Redukcja osobników napływowych, poprzez zastosowanie pułapek żywołownych - norka amerykańska (<i>Neovision vison</i>) i szop pracz (<i>Procyon lotor</i>). 5. Rozstawianie i kontrola tratw pływających do liczenia tropów norki amerykańskiej (<i>Neovision vison</i>).</p>
4	<p>Lis (<i>Vulpes vulpes</i>)</p>	<p>Monitoring, regulacja wielkości populacji oraz ograniczanie rozprzestrzeniania się wścieklizny</p>	<p>1. Prowadzenie monitoringu i inwentaryzacji liczebności osobników. 2. Wykonywanie odstrzału zwierząt chorych oraz odstrzału redukcyjnego w obszarze ochrony kurowatych (<i>Phasianidae</i>). 3. Wykładanie szczepionki przeciwko wścieklicznie.</p>
5	<p>Gatunki nietoperzy z rodziny: mroczkowate (<i>Vespertilionidae</i>)</p>	<p>Realizacja ochrony nietoperzy ukierunkowana na zwiększanie ilości</p>	<p>1. Monitoring składu gatunkowego chiropterofauny. 2. Kontrola zasiedlenia</p>

		<p>miejsc rozrodczych, zimowisk oraz dziennych schronień</p>	<p>skrzynek dla nietoperzy. 3. Kontrola zasiedlenia miejsc do hibernacji. 4. Utrzymanie miejsc wykorzystywanych do hibernacji poprzez konserwację schronień oraz zapewnienie właściwych warunków mikroklimatycznych w schronieniach. 5. Oczyszczanie i naprawy skrzynek dla nietoperzy.</p>
6	<p>1. Łosoś (<i>Salmo salar</i>). 2. Pstrąg potokowy (<i>Salmo trutta m. fario</i>). 3. Lipień (<i>Thymallus thymallus</i>). 4. Brzana (<i>Barbus barbus</i>). 5. Jesiotr (<i>Acipenser oxyrinchus</i>). 6. Certa (<i>Vimba vimba</i>). 7. Węgorz europejski (<i>Anguilla anguilla</i>).</p>	<p>1. Odłowy kontrolne. 2. Zarybienia. 3. Pozyskanie tarlaków i selektów.</p>	<p>Połowcy przy użyciu rybackich narzędzi połowu i zarybienia</p>
7	<p>Pliszka górska (<i>Motacilla cinerea</i>)</p>	<p>1. Monitoring stanu populacji i skuteczności zasiedlenia skrzynek lęgowych. 2. Utrzymanie skrzynek lęgowych w ilości do 20 sztuk.</p>	<p>Utrzymanie 20 szt. skrzynek lęgowych rozwieszonych pod mostami oraz na bocznych ścianach budowli i murów bezpośrednio przy rzekach: Drawie, Płocicznej, Cieszynce, Runicy na wysokości co najmniej 1 m nad wodą</p>

8	Pozostałe gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową	Monitoring stanu populacji, w tym obrączkowanie wybranych gatunków ptaków	Zgodnie z zalecanymi metodykami badań monitoringowych
---	---	---	---

1) DPN - Drawieński Park Narodowy.

OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ ŚCISŁĄ, CZYNNĄ ORAZ KRAJOBRAZOWĄ

Lp.	Rodzaj ochrony	Lokalizacja ¹⁾	Powierzchnia [ha] ²⁾
1	Ochrona ścisła	Oddziały: 1a, f-i, 2a, i-k, 3a, 4a, c-h, 5a, c, g, 6a-f, i, 7a-c, 29a-f, 49b-c, g-h, 62n-p, 67c, h, 68a-i, 69a, 71b-c, g-i, 72a, h-k, 74d, 75a-d, 76a-d, 77a-i, 78b, 84a-f, h, k, 85a, 122b-c, 123m, t, w, 124a, c-d, 127h, j-l, 128a, d, h-i, 129c-d, 130a-b, f, 131d, g, 132a-b, f, l, 133c-d, 134a, g, i, 135c-d, 136a-c, f-g, 137f-h, j, 138a, c-d, 141a-d, j-k, 142d, f-j, m, o-s, 143a-f, h, j-k, 144d-g, k-m, 145g-h, 146a-b, d, g-h, j, l, 147a-b, d, 148a-c, 149a-b, 182k-m, 183g-j, 185l-m, 191a, c-d, 192a, 201j-l, 202i, 203f-g, k-l, 204a-b, 213a-b, f, i, j, 214a-f, 215a-b, d-h, 216a-c, 227a, g-i, 233a-c, f-h, 234k, 242h, l, 243a-g, 244a, 245a-b, 246a-c, 247a-b, 256a-g, j, 257k, 259a-j, 260a-b, f-h, j-n, 261j-l, 268d, g-i, k, 269a, d-h, j, 273g, 274j, 279a, 280a-d, 283a-c, 284f, 291b-d, g, i, k-n, p, 292a-b, g-h, k-l, 294a-c, 295a-b, 298b-c, 299a-b, 300a-c, 301a-b, d, f, 304h, j, 312t, 313c-g, l-r, w-z, bx, 315d, i, 316a-f, 319c, h-i, k-m, 325h, l-m, 326d-h, j-k, 327a-f, 328a-d, i, 329b-g, 330a-b, 334f, j, 335c, f-g, 336i, 337j, 338a-b, d-f, 344c-d, k, 345a-f, 349c, 350b-d, 351a, f-g, 352b, f-g, 353a-b, g-m, 354c-d, 359i, o, 360a-c, f-i, 365a-c,	1391,62

		366a, d-g, 369b-c, j, l, 370a, 374c-d, 375a, 376f, 382d, 383a, c-f, 384a, c, g, i, l-m, 391b-f, i-k, 392j, 401b, f, 402a, d, h, 412, 413, 417, 419, 422j, 423b-c, 425b-f, 432a-d.	
2	Ochrona czynna	Oddziały: 1b-d, 2b-h, 3b-g, 4b, 4i-p, 5b, d-f, h-k, 6g-h, 8-28, 29g-j, 30-48, 49a, d-f, i-m, 50-61, 62a-m, 63-66, 67a-b, d-g, 69b-p, 70a-h, 71a, d-f, 72b-g, 73, 74a-c, f-i, 78a, c-m, 79-83, 84g, i-j, l-m, 85b-f, 86, 87a-d, g, j-k, 88-110, 110Ak, m-y, 111, 112a-c, 113-121, 122d-f, 123a-l, n-s, x-z, 124b, f, 125-126, 127a-g, i, 128b-c, f-g, j-k, 129a-b, f-m, 130c-d, g-i, 131a-c, f, h-i, 132c-d, g-k, 133a-b, 134b-f, h, j, 135a-b, f-g, 136d, 137a-d, i, 137Aa-i, 138b, f, 139-140, 141f-i, 141Aa-b, 142a-c, k-l, n, t, 142Aa-c, 143g, i, 144b-c, h-j, n-p, 145a-f, i-j, 146c, f, i, k, m-r, 147c, f-j, 148d-o, 149c-r, 150-162, 163b-n, 164-176, 177-181, 182a-j, 183a-f, 184, 185a-k, 186-190, 191b, f-g, 192b-g, 193-200, 201a-i, 202a-h, j, 203a-d, h-j, 205-212, 213c-d, h, k, 215c, 217-218, 219a-l, n, 220-226, 227b-f, 228-232, 233d, 234a-j, 235-241, 242a-f, i-k, m, 244b-c, 247c, 248-255, 256h-i, 257a-j, 258, 260c-d, i, 261a-i, 262-267, 268a-c, f, j, 269b-c, i, 270-272, 273a-f, 274a-i, k-l, 275-278, 279b-d, 280f, 281-282, 283d-g, 284a-d, 285-290, 291a, f, h, j, o, 292c-f, i-j, 293, 294d-h, 295c-l, 296-297, 298a, d-h, 299c-g, 301c, 302-303, 304a-g, i, k, 305-310, 311a-b, d-h, 312a-s, w, 313a, b, h-k, s-t, 314, 315a-c, f-h, 316g, 317, 318a-g, j-l, n-s, 319a-b, d-g, j, 320-324, 325a-g, i-k,	9609,27

		326a-c, i, l, 327g, 328f-h, 329a, 331-333, 334a-d, g-i, k-l, 335a-b, d, 336a-h, j-k, 337a-i, 338c, 339-343, 344a-b, f-j, 346-348, 349a-b, d-f, 350a, f-l, 351b-d, h-l, 352a,c-d, 353c-f, 354a-b, f-i, 355-358, 359a-h, j-n, p, 360d, 361-364, 366b-c, 367, 368a-h, 369a, d-i, k, m, 370b-k, 371-373, 374a-b, f, 375b-h, 376a-d, 377-381, 382a-c, f, 383b, g, 384b, d-f, h, j-k, n-p, 385a-n, p-s, 386-390, 391a, g-h, 392a-i, k-n, 393a-k, m-w, 394-400, 401a, c-d, g-k, 402b-c, f-g, i-n, 403, 404a-m, 405-411, 414-416, 418, 420-421, 422a-i, 423a, 424, 425a, 426, 427-431, 433-441 oraz fragment rzeki Płociczna stanowiący działki ewidencyjne nr 245, 234/1 i 444 w obrębie ewidencyjnym Przesieki.	
3	Ochrona krajobrazowa	Oddziały: 87f, h-i, l, 112d-f, 122a, 144a, r-t, w-z, 163a, 213g, 219m, 219o, 242g, 311c, 313ax, 318h-i, m, 368i, 385o, 393l, 404n, 110Aa-j, l oraz znajdujące się w granicach Drawieńskiego Parku Narodowego grunty niebędące w użytkowaniu wieczystym parku, bez fragmentu rzeki Płociczna stanowiącego działki ewidencyjne nr 245, 234/1 i 444 w obrębie ewidencyjnym Przesieki.	534,77
Razem			11 535,66

- 1) Podział na oddziały oznaczone liczbą i pododdziały oznaczone małą literą podano zgodnie z mapą ewidencyjną Drawieńskiego Parku Narodowego, sporządzoną przez TAXUS S.I., skala 1:10 000, według stanu na dzień 01.01.2012. Mapa znajduje się w siedzibie Dyrekcji Drawieńskiego Parku Narodowego w miejscowości Drawno.
- 2) Stan według ewidencji gruntów na 31.12.2011 r.

**USTALENIE MIEJSC UDOSTĘPNIANYCH DLA CELÓW NAUKOWYCH,
EDUKACYJNYCH, TURYSTYCZNYCH, REKREACYJNYCH I AMATORSKIEGO
POŁOWU RYB, Z PODANIEM MAKSYMALNEJ LICZBY OSÓB MOGĄCYCH
PRZEBYWAĆ JEDNOCZEŚNIE W TYCH MIEJSCACH**

I. Miejsca udostępniane dla celów naukowych

Miejsca udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
Cały obszar DPN ²⁾	Bez ograniczeń

II. Miejsca udostępniane dla celów edukacyjnych

Lp.	Miejsca udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących jednocześnie przebywać w danym miejscu
1	Punkty widokowe przy szlakach turystycznych – Obwody ochronne: Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna	Po 60
2	Sala edukacyjna w budynku dyrekcji DPN, oddział 110Ah	30
3	Sala edukacyjna w budynku Stacji Terenowej w Ostrowitem, oddział 318m	50
4	Budynek Przystani Drawnik, oddział 112f	60
5	Park podworski w Barnimiu, oddziały - 123c, d, f, g, h, i, z	60
6	Sad starych odmian drzew owocowych, oddział 112b	60
7	Stary sad w Konotopiu, oddział 137Aa	60
8	Dawne cmentarze – Ostrowite, Springe,	Po 60

	oddziały – 303g, 312g,	
--	------------------------	--

III. Miejsca udostępniane dla celów turystycznych

Lp.	Miejsca udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących jednocześnie przebywać w danym miejscu
1	Miejsce biwakowania „Drawnik”, oddział 112d	1. 50 2. Imprezy promocyjne i edukacyjne DPN – bez ograniczeń
2	Miejsce biwakowania „Barnimie”, oddział 132d	60
3	Miejsce biwakowania „Bogdanka”, oddział 144r, p	200
4	Miejsce biwakowania „Sitnica”, oddziały 213g, 242g	80
5	Miejsce biwakowania „Pstrąg”, oddziały 327g, 329a	200
6	Miejsce biwakowania „Kamienna”, oddział 393l	60
7	Miejsce postoju pojazdów „Jezioro Sitno”, oddział 15g	Bez ograniczeń
8	Miejsce postoju pojazdów „Drewniany Kamień”, oddział 42g	Bez ograniczeń
9	Miejsce postoju pojazdów „Ostrowiec”, oddział 318g	Bez ograniczeń
10	Miejsce postoju pojazdów „Jezioro Ostrowieckie”, oddział 355d	Bez ograniczeń
11	Miejsce postoju pojazdów „Rogoźnica”, oddział 87l	Bez ograniczeń
12	Miejsce postoju pojazdów „Pustelnia”, oddział 84a	Bez ograniczeń

13	Miejsce postoju pojazdów „Springe”, oddział 321g	Bez ograniczeń
14	Ekosystem rzeki Drawy w granicach DPN – uprawianie turystyki wodnej, przy użyciu sprzętu pływającego o napędzie wiosłowym, oddziały 427, 428, 429a-o, 430, 431	700
15	Ekosystem rzeki Korytnicy w granicach DPN – uprawianie turystyki wodnej, przy użyciu sprzętu pływającego o napędzie wiosłowym, oddział 429p	Bez ograniczeń
16	Punkt Informacji Turystycznej Przystań Wodna w Drawnie	
17	Punkt Informacyjny w Głusku	
18	Miejsca odbioru kajaków ”Most Zatom”, „Most niskowodny”, „Korytnica”, oddziały 144y, 146o, 369j	
19	Miejsce postoju dla kajakarzy „Kładka Konotop”, oddział 142k	70
20	Miejsce postoju dla kajakarzy „Most Barnimie”, oddział 122a	1. 70 2. Uroczystości kościelne oraz imprezy promocyjne i edukacyjne DPN – bez ograniczeń
21	Budynek Przystani Drawnik, oddział 112f	60

IV. Miejsca udostępniane dla celów rekreacyjnych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących jednocześnie przebywać w danym miejscu
1	Plaża nad jeziorem Ostrowieckim, oddział 355b	40
2	Budynek Przystani Drawnik, oddział 112f	60

V. Miejsca udostępniane dla celów amatorskiego połowu ryb

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących jednocześnie przebywać w danym miejscu
1	Pomosty przy jeziorze Sitno, oddziały - 14, 15	20
2	Pomosty przy jeziorze Ostrowieckim, oddziały - 93, 100, 108, 306, 321, 340, 355	50
3	Rzeka Drawa, oddziały – 427, 428, 429a-o, 430	20

1) Podział na oddziały oznaczone liczbą i pododdziały oznaczone małą literą podano zgodnie z mapą ewidencyjną Drawieńskiego Parku Narodowego, sporządzoną przez TAXUS S.I., skala 1:10 000, według stanu na dzień 01.01.2012. Mapa znajduje się w siedzibie Dyrekcji Drawieńskiego Parku Narodowego w miejscowości Drawno.

2) DPN - Drawieński Park Narodowy.